

Cemal Süreya'nın 'Baykal' portresi

Deniz Baykal "Gülmek mi zor, kalmak mı zor" sorusuna yanıt ararken **Erdal İnönü**'nün SHP genel başkanlığından istifasından sonra partide iç çekişmeler yaşandığını, buna izin veremeyeceğini söylüyor.

Sosyaldemokrat bir partide "parti içi yarış" demokrasinin gereği değil mi? Hem de bu yarışlar kendisinin Erdal İnönü'ye karşı kurultay yarışlarını unutmamak-kendisini CHP'nin başına kadar taşımadı mı? Adı bir zamanlar "hizipçi" sözcüğüyle birlikte anılmıyordu mu? **Cemal Süreya**, "99 yüz-İzdüşümler/ Söz senaryosu" kitabında "şair bakışıyla" sözcüklerle portreler çizer. Süreya, Erdal İnönü'yü "Demokrasimizin utangaç jokeni. (...) Geçici adamın kalıcılık olasılığı: **Budur Erdal İnönü**" diye anlatır. Deniz Baykal için ise "Üç kişinin içinde ahbab, yüz kişinin içinde hiç, (...) Ortada görünmeyen, ama görüldüğü zaman görsele... Saçları alınca düşer. Kennedy (bir Halk

Cumhuriyeti Kennedy'si) çağrışımı" diyor. Ve şunları da ekliyor: "Reel politika naturalist politika mıdır? Baykal bir yerde naturalizmi izlenimci bir ilca turizmine bağladığının ayrıntısında mı acaba?"

Belirsizlikten çok şey umuyor; belirliliği de beklenmedik anda gövde gösterisi olarak alıyor. Köksüz, ama sürekli bir vellaht duygusu içinde. Tam denge yitimi noktasında "daylanma" eğilimi bu duygunun sonucudur. Oysa kendisinin toplumdaki izdüşümünden çok daha nitelikli olduğu da belli. Gemi aslanı felsefesi Baykal'ı yıpratmış.

Cemal Süreya, Baykal portresini, "Deniz Baykal'ın o saç bükümünü almazsam bugün yine özenle gizlemekte. Eskisi kadar güvenli biçimde olmasa da" diye noktalyordu... "Şair" in 1987 yılında bir politikacıya bakarken gördükleri, 23 yıl sonra da "taze"... "Belirsizlikten çok şey umuyor; belirliliği de beklenmedik anda gövde gösterisi olarak alıyor. Köksüz, ama sürekli bir vellaht duygusu içinde. Tam denge yitimi noktasında "daylanma" eğilimi bu duygunun sonucudur. Oysa kendisinin toplumdaki izdüşümünden çok daha nitelikli olduğu da belli. Gemi aslanı felsefesi Baykal'ı yıpratmış."

'Mahremiyet' hakkı

Teknolojik gelişmelerin vardığı boyut "mahremiyet" in de sonunu getiriyor. CHP lideri Deniz Baykal ile bir kadın milletvekiline ait olduğu öne sürülen görüntüler, tam da anayasa değişikliği görüşmelerinin son oylamasının yapıldığı saatlerde sanal ortamda servise konulmuştu. Ne müthiş bir zamanlama. Bir taşla üç kuş: CHP kurultayı, referandum, seçim!.. İnternet ilk aşamada bilginin demokratikleşmesi, herkesin bilgiye ulaşabilmesi, Anadolu'nun en ucra yerindeki bir gençin bir internet kafeye gidip Louvre Müzesi'nde sanal tura çıkabilmesi ya da fiziksel olarak ulaşması olanaklı görünmeyen kişilerle arkadaşlık kurabilmesi gibi örneklerle olumlandı. Ancak giderek "kiri bilgisi", "kintetici bilgi" de aynı hızla bu ortamda yayılmaya ve "faşizan" amaçlar için kullanılmaya başlandı. "Biri bizi gözetliyor", "Biri bizi dinliyor", "Biri bizi teşhir ediyor"... İnsanların özel telefon konuşmaları Ergenekon iddianamelerinde, özel hayat görüntüleri internet sitelerinde... Özel hayatın gizliliğinin korunması en temel insan haklarından... "Kiri" bilgisi, "kiritetmeyi" hedefleyen görüntüleri -hiç içerik tartışmasına girmeden- çöpe atmak gerekir... Çünkü bir gün "sıra size de gelebilir", "seyreden" olmasından önce "seyredilen" olabilirsiniz... Saygısız bir merakla, dedikoducu iştahıyla internette görüntü arayanlar, hatta **Nazlı Ilıcak** gibi-bulduğu görüntüleri Twitter'da paylaştığını itiraf edebilenler... "Mahremiyet" hakkına saygı...

Öğretmen sınıfta, öğrenci düğün alayında...

TBMM Kayıp Çocukları Araştırma Komisyonu'nun çalışmaları, cinsel istismara uğrayan çocuklar, kayıp çocuklar, sokak çocukları konusunda çarpıcı bulgular, travmatik hikâyeleri ortaya çıkıyor. Komisyon Başkanı **Halide Incekara**, komisyonun bir toplantısında kendisini üzen bir anısını anlattı: "İç Anadolu'da gezinirken, yaşarken şehir merkezine 15 dakika, bir minibus mesafesindeki yarıdan bahsetmek istiyorum size, bir ilçeden. Sınıfa girdim, sınıf çok tenha, üç beş kişi. Dedim ki öğretmene, nerede çocuklar? Dediler ki şehirlerine çalışmaya gitti. Mevsim daha mart, nisan başı. Bu arada, camın dışından bir davul sesi geliyor, düğün var; çocuklar gülüşüyor, dediler ki bizim arkadaşımız. Bahsettiğim orta ikinci sınıf, şakası yok bunun. O sınıftan gelin giden bir kız. Dedi ki, kızlar zaten sadece çeyiz işlemler. Bir şey üst üste bu kadar mi çok yasanır? Başka bir genç çocuk gösterdiler, çocuk ya şu kadar bir şeydi, bu da dediler,

geçen hafta evlendi. Ben neye uğradığımı şaşırılmış durumdayım. Bir fecaat sınıfa bakıyorum." İncekara, o sınıfta kaldıkça şaşırtıcı bilgiler edindiğini vurgularken sözlerini şöyle sürdürdü: "Devlet adına görevlendirdiğiniz kişi, öğretmen başında ve diyor ki 'O orada evleniyor, öbürü zaten geçen hafta evlenmişti'. Sınıftaki çocukların yanı sıra da o. Ben tabii deliye döndüm, Kaymakam'a döndüm, dedim ki, ne oluyor? Dedim ki, ben bunları hiçbirisini tutamam, o zaman. Pek, bunların nikâhlarını kim yapıyor? Dediler ki imam. Getirin bu imanı, ne imamı, nereden çıkmış? Aradılar, taradılar tabii imam dedikleri şey, kafasına bir takke takmış bir adam, yani resmi bir imam falan değil. Çünkü imam olsa ondan bir hesap soracaksınız. Daha sonrası daha da fecaat.. o 11 yaşında gelin aldığı söylenen adam, aslında kendine eş alıyor, ama hanımdan korktuğu için. Kendime eş alıyorum' demiyor, oğlanı evlendiriyorum' diyor."

Türey Köse, Ayşe Sayın, Emine Kaplan

parlamentokulisi@gmail.com